

VIERDE ZONDAG VAN PASEN B

Handelingen 4-8-12
Johannes 10:11-18

Bennekom 2012

Bij de eerste woorden van het evangelie van vandaag – Ik ben de goede Herder – wist u het meteen: we zijn in het hart van het evangelie, het hart van het christelijk geloven en belijden. En u heeft gelijk. Maar die bekende woorden hebben niet altijd en voor iedereen zo vertrouwd geklonken.

De kerk van Johannes

Toen de apostel Johannes gestorven was, sloot de kerk van de geliefde leerling zich aan bij de andere, de apostolische, gemeenten – die van Petrus en Paulus, van Matteüs, Marcus en Lucas. Maar toen zij daar binnenkwamen, keken die mensen wel verwonderd op. Wat een vreemd evangelie brachten die nieuwkomers mee! Zo heel anders dan waaraan zij zelf gewend waren!

Ook had die gemeenschap in hun ogen – vreemd genoeg - geen enkele structuur. Die gemeente kende immers helemaal geen ambtsdragers. Van priesters bijvoorbeeld of van bisschoppen en diakens hadden ze nog nooit gehoord. In hun evangelie - dat van Johannes dus - wordt trouwens niemand ooit 'apostel' genoemd. Iedereen of hij nou Petrus heette of Johannes, Magdalena, Martha of Maria... in dat evangelie is hij of zij simpelweg 'leerling' en zij blijven daar leerling, hun hele leven lang.

De enig belangrijke figuur was Jezus zelf. Alle leden van die gemeenschap hadden een persoonlijke band met hem. Men wist: Jezus kent mij; en hij kent al de zijnen, en ieder van ons kent hem. Die intieme band in liefde voor de Heer verbindt ons allen ook met elkaar tot één volk, tot één kudde, tot een verbond van broeders en zusters.

Dat beeld van die ene kudde – evenals dat van de ene wijnstok met de vele ranken – was heel belangrijk binnen deze gemeenschap. Hoe intiem, hoe persoonlijk ook ieders band met Jezus was (en is), de band met elkaar was van niet minder gewicht. Het woord waar alles in deze kerk om draaide, was: liefde, liefde voor Jezus, liefde voor elkaar.

Jezus was hun leraar, en wel de enige leraar. Johannes zegt zelfs in het briefje dat zijn evangelie begeleidt: Jullie hebt het niet nodig dat iemand anders je onderricht, want jullie hebben zelf de heilige Geest ontvangen.

Maar Jezus was niet alleen de enige leraar, hij was ook hun rolmodel. Zoals Jezus tijdens zijn leven gehandeld had, zoals hij leefde en met mensen omging, zoals hij zich gedragen had, dat was hét voorbeeld dat zij zoveel mogelijk probeerden na te volgen.

Roepingenzondag

Als men in de kerk van Johannes op hetzelfde idee was gekomen als de katholieke kerk vandaag, en deze zondag had uitgeroepen had tot 'roepingenzondag' had niemand gedacht: Oh nu moeten we bidden, dat wij ook bisschoppen en veel priesters en religieuzen krijgen. Iedereen zou hebben beseft: ik moet me dus buigen over mijn eigen roeping: ik ben immers geroepen tot navolging van Christus, tot imitatio Christi.

En als gemeenschap zijn we geroepen om gist te zijn, zuurdesem in de samenleving. Wat bete-

kent het voor deze plaats, - zou men zich afgevraagd hebben – voor deze stad of dorp, waar we wonen, dat wij hier zijn als vrienden en navolgers van Jezus? Doet dat er toe, ook voor mensen die niet tot onze gemeenschap behoren? Zijn zij er blij mee? Wij zijn toch het 'lichaam van Christus', de handen van Jezus, de Goede Herder?

Kerkfusie

Sommige exegeten lezen het laatste hoofdstuk van het evangelie van Johannes (21) als een verslag van een fusie tussen twee kerken; het samenkomen van de ongestructureerde kerk van Johannes, waar de liefde hoog in het vaandel staat en de goedgeordende gemeenschap van Petrus met zijn vele ambtsdragers.

Want (tussen haakjes) het ging niet zo goed met die wat charismatische, ongeordende gemeenschap rond de geliefde leerling. Op de lange duur begon de groep uit elkaar te vallen. Wij, mensen kunnen maar heel moeilijk zonder een vaste structuur. Helaas!

U kent dat gedeelte uit het evangelie van Johannes wel, waar ik op doel. Na het verhaal van de opstanding van Jezus verhaalt de evangelist hoe Jezus - in het bijzijn van Johannes - aan Petrus vraagt: Simon, bemijn je mij? Bemijn jij me meer dan alle anderen? M.a.w. is liefde ook bij jou de kwaliteit met de allerhoogste prioriteit? Gaat die deugd bij jou ook boven alles, ook boven een goedgeoliede organisatie?

Want de kerk van Johannes wilde zich absoluut niet binden aan de andere kerken als de waarde, die hun het allerdierbaarst was - Liefde met een hoofdletter - niet veilig gesteld zou zijn.

Als dit tot driekeer toe gevraagd is en Petrus, tot tranen bewogen, bevestigd heeft dat die deugd wat hem betreft, al het andere te boven gaat, zegt Jezus: als dat zo is Petrus, dan mag dat ook, dat jij herder bent over mijn kudde, maar wel náást mij, en in warme liefde verbonden met mijn mensen. Weid mijn lammeren, weid mijn schapen.

Het evangelie van Johannes is zijn carrière begonnen aan de rand van de apostolische kerk en is pas in de loop van de geschiedenis in het centrum terecht gekomen. Maar de universele kerk en de plaatselijke kerken hebben nog een lange weg te gaan voordat dit evangelie ook vlees en bloed geworden zal zijn in alle gelederen van de kerk.

Er is nog een heel lange weg te gaan voor de universele kerk – en ook de plaatselijke kerk, de parochie - zichzelf in alle omstandigheden als de Goede, zorgzame en liefdevolle Herder weet te manifesteren naar het voorbeeld van Jezus. Geve de Eeuwige dat deze roeping onder ons werkelijkheid mag worden.